

KEMIJÄRVEN MATKAILUALUEEN TURVALLISUUSUUNNITELMA

"Sopimus yhteisestä turvallisuustyöstä"
29.10.2013

Kuva: Juhani Maukonen

SISÄLLYSLUETTELO

1.	Suunnitelman perusteet.....	3
1.1.	Suunnitelman tavoite ja tarkoitus.....	3
1.2.	Suunnitelman prosessi.....	4
1.3.	Käsitteet.....	5
2.	Matkailualueen kuvaus.....	6
2.1.	Alueen rajaaminen.....	6
2.2.	Kotimaisten ja ulkomaisten matkailijoiden määrät.....	6
3.	Turvallisuusverkoston kuvaus.....	8
3.1.	Turvallisuusverkoston jäsenet, vastualueet ja yhteystiedot.....	10
3.2.	Turvallisuustyöryhmän tavoitteet ja toiminta.....	13
4.	Matkailualueen riskienhallinta.....	14
4.1.	Alueellinen riskienhallintaprosessi.....	14
4.2.	Riskitaulukko.....	14
5.	Viestintä ja kriisiviestintä.....	16
5.1.	Kriisiviestintäsuunnitelma.....	16
5.3.	Paikallinen kriisiapua tarjoava organisaatio.....	17
5.4.	Kriisiviestintäkaavio.....	18
6.	Vuosikello 2013.....	19
7.	Liitteet.....	20
7.1.	Turvallisuustyöryhmän kokouksen esityslista.....	21
7.2.	Alueperehdytysmateriaali turvallisuuteen.....	22
7.3.	Ohjeita ja materiaaleja yrityksille.....	25
7.4.	Internetissä olevien asiakasturvallisuusohjeiden linkkilistaus.....	27
7.5.	Kriisiapua tarjoavat organisaatiot.....	28
7.6.	Matkailualaa koskevaa lainsäädäntöä ja asetuksia.....	30
7.7.	Resurssikartoitus.....	31
8.	Suunnitelman hyväksyminen ja sitoutuminen.....	32

1. Suunnitelman perusteet

Matkailualuekohtainen turvallisuussuunnitelma on olennainen osa muun muassa pelastuslain vaatimaa omatoimista varautumista ja onnettomuuksien ennaltaehkäisyä, mutta suunnitelmaa ei suoraan ole velvoitettu laissa tekemään. Matkailualueen turvallisuussuunnitelma pyrkiiin tukemaan eri toimijoiden (viranomaiset, yritykset, järjestöt) lakisäateistä turvallisuussuunnittelua matkailun näkökulmasta.

Lapin matkailustrategiassa 2011-2014 turvallisuus on määritelty keskeiseksi arvoksi:
 ”Lappi on **turvallinen**, saasteeton ja puhdas matkakohde. Mahdollisiin **turvallisuushkiin on varauduttu** ja ne pyritään **ehkäisemään ennalta**. Elinkeinoon **sisäinen turvallisuus on korkealla tasolla**”

Lisäksi Lapin matkailustrategian pyrkimys on kehittää Lapista turvallisen matkailun mallialue koko Eurooppaan. **Kemijärven matkailualue** pyrkii omalla toiminnallaan tukemaan koko Lapin matkailustrategiaa. Turvallisuus on keskeinen osa laatua ja matkakohteen valinnassa turvallisuus on merkittävä tekijä.

1.1. Suunnitelman tavoite ja tarkoitus

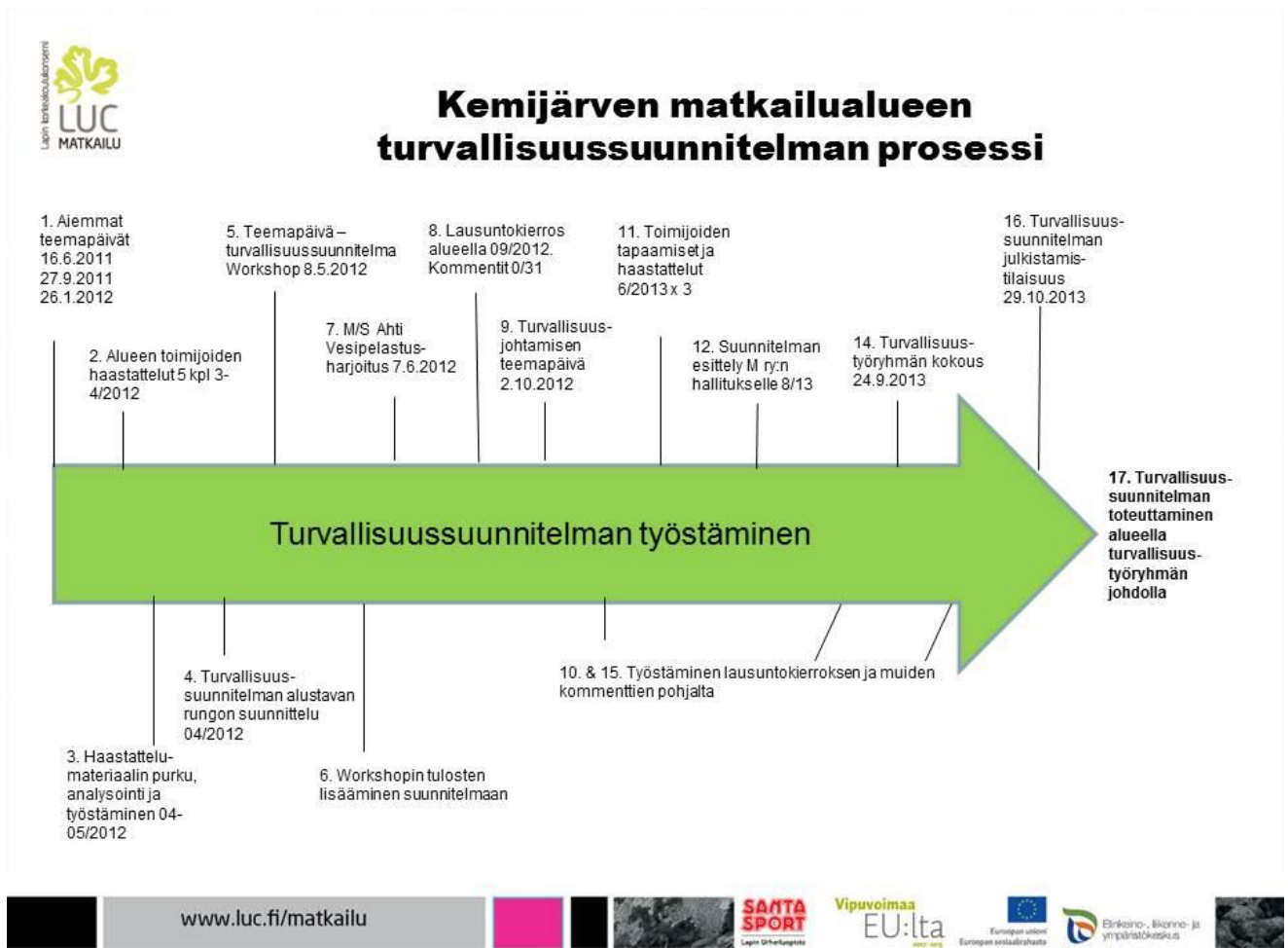
Turvallisuussuunnitelman tavoite on ylläpitää ja kehittää turvallisuutta matkailualueella - asiakkaille, työntekijöille, asukkaille ja ympäristölle. Turvallisuussuunnitelma ja alueellinen turvallisuustyö nähdään myös markkinoinnillisena etuna. Tavoitteeseen pääsemiseksi alueella on noussut esille seuraavia tarvittavia toimintoja turvallisuustyöhön liittyen:

- yhteistyö ja verkostoituminen
- vastuiden määrittäminen
- resurssien kartoittaminen
- alueellinen riskikartoitus/riskienhallintaprosessi
- riskien ja onnettomuuksien vähentäminen
- toimintaohjeet onnettomuustilanteisiin
- yhteisten turvallisuuden pelisääntöjen määrittäminen
- kriisiviestinnän pelisääntöjen määrittäminen

Suunnitelman on tarkoitus käsitellä edellä mainittuja asioita alueen näkökulmasta ja pikemminkin **jatkuvina toimintatapoina ja työkalujen avulla**, kuin passiivisinä asioiden listauksina. **Suunnitelman vuosittaiset toiminnalliset osiot ja työkalut on erotettu muusta tekstistä punaisella - toimintaohjeena.**

1.2. Suunnitelman prosessi

Kuvassa 1 on esitetty turvallisuussuunnitelman prosessi. Suunnitelma on tehty alueen omista lähtökohdista ja tarpeista sekä samalla on luotu toimintamallia, jolla alueellinen turvallisuustyö jää osaksi matkailualueen toimintaa myös hankkeen jälkeen. Edellä mainittuun tavoitteeseen pääsemiseksi on tehty alueellista työtä mm. teemapäivissä (kuvassa nuolen yllä). Nuolen alapuolella on kuvattu runsaan materiaalin analysoinnin ja työstämisen vaiheita hankkeen toimesta.

Kuva 1. Turvallisuussuunnitelman prosessi

1.3. Käsitteet

Turvallisuus

Turvalliseksi voidaan kutsua tilannetta tai järjestelmän tilaa, jossa riskit ovat hyväksyttävällä tasolla ja turvallisuutta voidaan mitata arvioimalla tunnistettujen riskien suuruutta ja hyväksyttävyyttä. Turvallisuus voi olla myös henkilön subjektiivinen kokemus, jota on vaikea numeraalisesti mitata.

Matkailun turvallisuus

Matkailun turvallisuudella tarkoitetaan matkailuprosessin häiriöttömyyden varmistamista. Matkailuprosessin osatekijöitä ovat matkailija, matkailuyritys työntekijöineen sekä matkailualue, ulkoinen ja sisäinen toimintaympäristö sekä matkailun koko palveluketju lähtöpisteestä kohteeseen ja takaisin.

Matkailun palveluketjuajattelu

Matkailutoimiala on voimakkaasti ketjuuntunut sekä kotimaassa että ulkomaille muodostaen palveluiden ja sitä kautta turvallisuuden arvoketjun. Palveluketju muodostuu esimerkiksi maakuljetusyritysten, majoitusliikkeiden, ohjelmapalveluiden tuottajien ja lentoliikenneyhtiöiden muodostamasta kokonaisuudesta, joka vaikuttaa matkailijan elämykseen.

Riski

Riski on ei-toivotun tapahtuman todennäköisyys kertaa seuraukset. Riski on siis sellaisen tapahtuman mahdollisuus (voidaan ilmoittaa myös tilastonumeroina), joka aiheuttaa tai josta seuraa henkilövahinkoja tai aiheutuu ympäristö-, kulttuuri- tai taloudellisille arvoille menetyksiä. Riski kohdistuu henkilöön, ympäristöön ja tuotantoon.

Kriisiviestintä

Kriisiviestintä on tärkeä osa ei-toivotun tapahtuman aiheuttaman kriisin hallintaa. Kriisiviestinnässä luodaan kohtaamistilanne, jossa eri toimijat ja kriisin osapuolet ovat vuorovaikutuksessa erilaisia viestintäkanavia hyödyntäen. Kriisin kohdatessa tiedontarve kasvaa huomattavasti. Tilanteen eskaloitumisen ja paniikin estäminen sekä kriisin kohdanneiden henkilöiden ja kriisiä hoitavien viranomaisten tiedontarpeen tyydyttäminen edellyttävät tiedon saantia ja tiedon tarjontaa.

Defusing

Henkinen ensiapu (psykykinen ensiapu, defusing) on kriisin alkuvaiheessa eli sokkivaiheessa annettavaa psykologista tukea, jota kuuluu saada sekä pienissä että suurissa onnettomuuksissa. Henkinen ensiapu on läheisten tai ammattihenkilöiden suorittamaa aktiivista kuuntelua, läsnäoloa, elämän hallinnan tunteen palauttamista, käytännön apua ja rauhoittamista. Defusing tulisi käynnistää mahdollisimman pian kriisitilanteen jälkeen, ihanteellisinta olisi kolmen tunnin kuluessa.

Debriefing

Debriefing eli jälkipuinti-istunto on osa psykososiaalista tukea, jonka tarkoituksena on saattaa toipumisprosessi hyvään alkuun ja auttaa muodostamaan tapahtuneesta realistinen kokonaiskuva. Traumaattisen kokemuksen käsittely jälkipuintina on tehokkainta kolmen päivän sisällä tapahtuneesta.

2. Matkailualueen kuvaus

Kemijoen, Kemijärven, Kuumalammen ja Pöyliöjärven rajaama Kemijärven taajama on yksi Suomen pohjoisimmista kaupungeista. Kemijärvi on tunnettu rikkaasta vesistöstään, taivaan tulistaan sekä kaupungin pohjoispuolella sijaitsevasta Pyhätunturista ja etelässä sijaitsevasta Suomotunturista. Kemijärveä ympäröivä luonto mahdollistaa mm. kalastuksen, metsästyksen, veneilyn ja patikoinnin. Vahvoina matkailun osatekijöinä ovat kaupunkikeskus, järvimatkailu ja Suomotunturin laskettelukeskus. Matkailutoimijat ovat pieniä eikä alueella ole varsinaista massaturismia verrattuna Lapin tunturikeskuksiin.

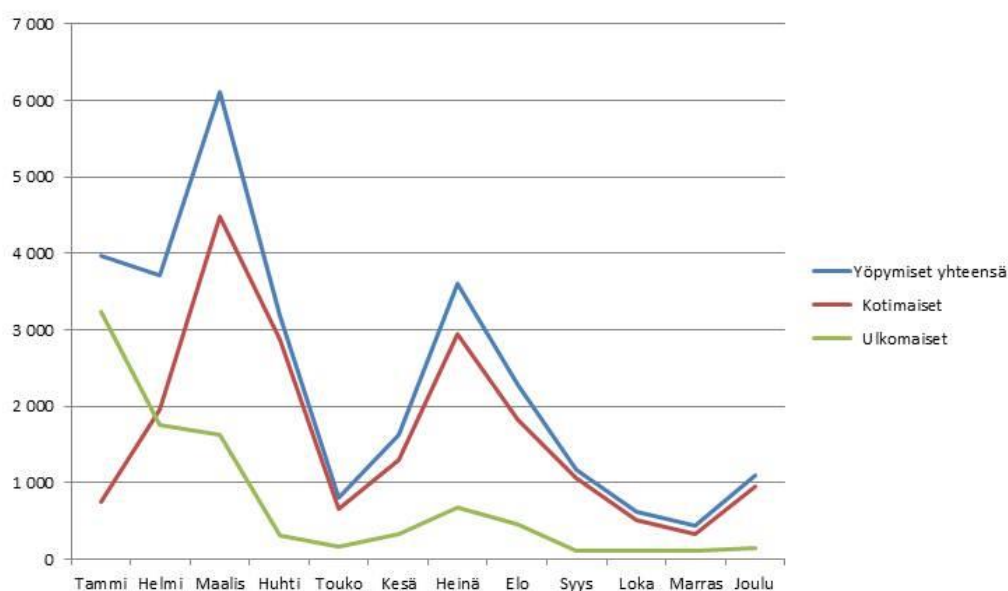
2.1. Alueen rajaus

Tässä suunnitelmassa rajaudutaan alueeseen joka ulottuu etelässä Suomelle, pohjoisessa Pyhätunturille, idässä Sallan kunnan rajalle ja lännessä Rovaniemen kaupungin rajalle. Kemijärveen rajoittuville Sallaan, Pyhä-Luostolle, Posiolle ja Rovaniemelle on laadittu omat matkailualueen turvallisuussuunnitelmat.

2.2. Kotimaisten ja ulkomaisten matkailijoiden määrät

päivittää vuosittain matkailijatilaston suunnitelmaan.

Rekisteröidyt yöpymiset Kemijärvellä v. 2011

Yöpymiset majoitusliikkeissä v. 2011 yhteensä	28 621
Kotimaiset	19 612
Ulkomaiset	9 009

2.3. Aluekuvaus turvallisuuden näkökulmasta

Alla olevaan taulukkoon on koottu Kemijärven matkailualueen turvallisuuteen liittyviä hyviä ja vahvoja asioita sekä haasteita ja kehittämistä vaativia asioita yleisellä tasolla. Materiaali on koottu alueella järjestettyjen teemapäivien keskusteluista sekä keväällä 2012 suoritetuista toimijoiden haastatteluista 7kpl.

Turvallisuustyöryhmä käy taulukon läpi vuosittain kokouksissaan ja tekee tarvittavia muutoksia esille nousseiden asioiden perusteella.

Hyviä asioita	Haasteita/Kehitettäviä asioita
Alueelle perustettu säännöllisesti kokoontuva matkailun turvallisuustyöryhmä	Yhteistyö ja vuorovaikutus matkailutoimijoiden välillä
Kuntakeskuksen edut – palvelut lähellä ja toimijat eivät ole niin hajallaan	Onnettomuuksien ja läheltä –pititilanteiden raportointi terveystarkastajalle (ohjelmalvelut)
Ei ole sattunut vakavia onnettomuuksia – arjen turvallisuus	Tiedottaminen ja viestintä (etenkin kriisitilanteissa)
Yrittäjien aktivoituminen turvallisuusasioihin ja riskien huomioiminen turvallisuussuunnittelussa	Yhteistyö ja vuorovaikutus alueen viraomaistoimijoiden välillä
Turvallisuuteen liittyvät palvelut lähellä	Uusien ja pienien toimijoiden huomioiminen
Tiivis viranomaisyhteistyö	Suomu
Yrittäjät kokevat EA taitojen olevan kunnossa – alueen koulutukset yleensä täynnä	Rakenteelliset turvallisuusasiat
Viranomais-yritys –harjoituksia pidetty	Venäläisten liikennekäyttäytyminen
Matkailuyhdistyksen toiminnan aktivoituminen	Tulkkaukset tarvitaan
	Reitistömerkinnät ja kartat (etenkin Suomutunturin alue)
	Esteettömyyden huomioiminen
	Mökkien pelastusohjeet/mökkikansiot
	Tarvitaan hotellipoistumisharjoitus
	Sopimusten ja vastuiden selkiyttäminen
	Kulttuurien tuntemus

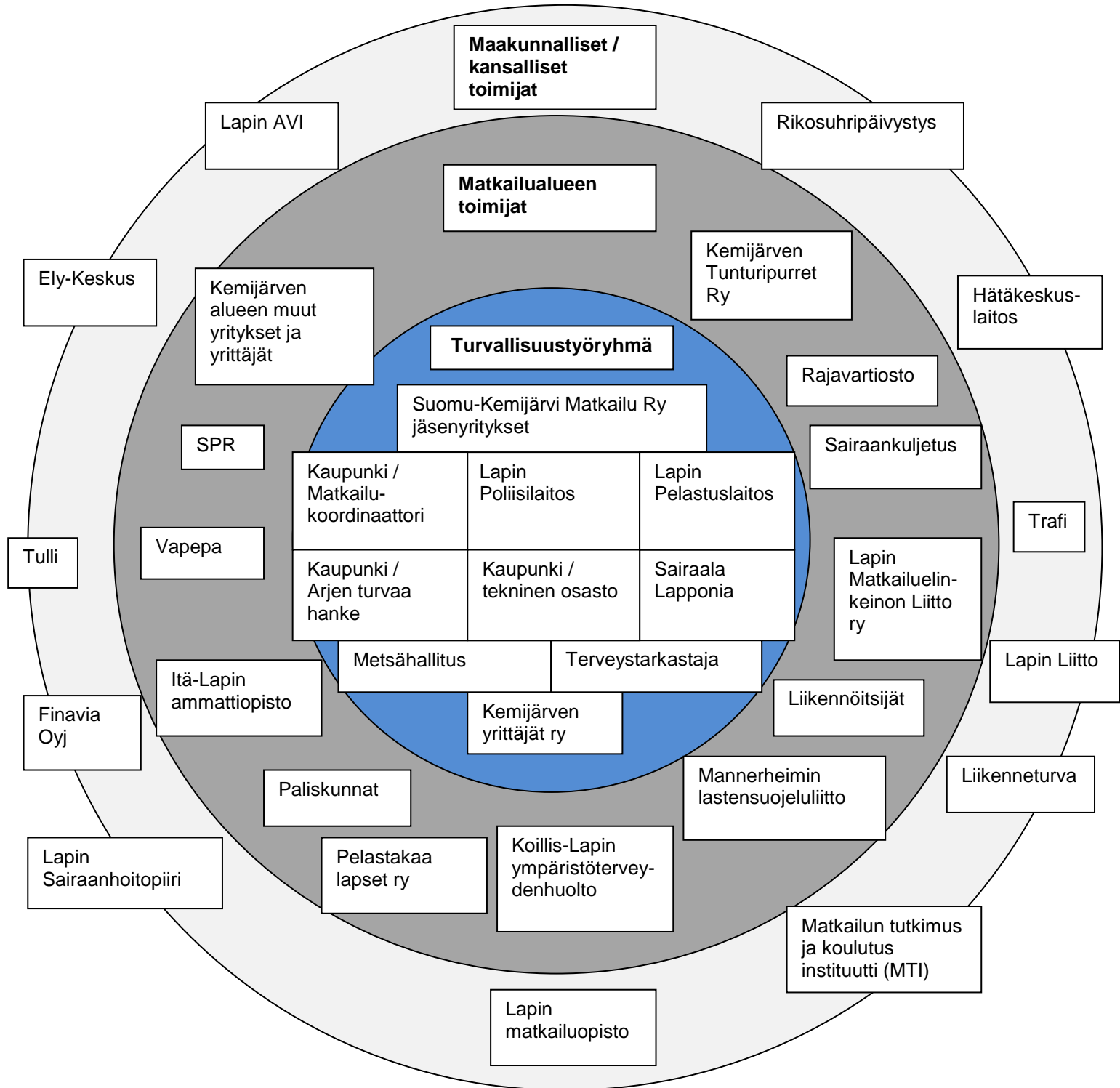
3. Turvallisuusverkoston kuvaus

Seuraavassa kuvassa on hahmoteltu matkailualueen turvallisuusverkostoa kolmella tasolla alueellisen toiminnan ja vastuun mukaisesti:

- Sisimmässä ympyrässä on matkailualueen turvallisuustyöryhmä, joka toimii alueen turvallisuusverkoston **Veturina** ja vastaa vuosikellon mukaisista toimenpiteistä.
- Toiseksi sisimpään ympyrään kuuluvat loput alueelliset/kunnalliset toimijat jotka liittyvät matkailuun. Vastuualueena on oman organisaation- ja alueen turvallisuudesta huolehtiminen päivittäistoiminnassa sekä verkoston vuosikellon mukaiseen toimintaan osallistuminen aktiivisesti
- Uloimmalla ympyrällä on maakunnalliset/kansalliset turvallisuusverkoston jäsenet joiden tehtävä on mm. luoda resursseja, tarjota tietoa alueelle sekä osallistua alueelliseen toimintaan oman osa-alueensa mukaisesti

Turvallisuustyöryhmä käy verkostokuvauksen vuosittain läpi ja lisää/poistaa toimijoita tarpeen mukaan.

3.1. Turvallisuusverkoston jäsenet, vastuualueet ja yhteystiedot

Turvallisuustyöryhmän yhteystiedot päivitetään kokouksissa. Matkailuyhdistys päivittää alueen verkoston yhteystiedot kerran vuodessa.

Organisaatio/ toimija	Vastuualue/ Tehtävä	Yhteystiedot
Turvallisuustyöryhmä		
Suomu-Kemijärvi Matkailu ry / Jukka Leskelä	Puheenjohtaja	p.040 7717718 jukkaleskela@msn.com
Kemijärven kaupunki, Suomi - Kemijärvi Matkailu ry / Satu Pekkala	Markkinointi- ja matkailukoordinaattori / Sihteeri	p. 040-1272304 satu.pekkala@kemijarvi.fi
Suomu-Kemijärvi alueen matkailuyrittäjät mukana yhdistyksen toiminnan kautta		yhdistyksen sihteerin / puheenjohtajan kautta
Lapin pelastuslaitos / Jukka Peltoperä	Palopäällikkö	p. 0400-229434 jukka.peltopera@lapinpelastuslaitos.fi
Lapin poliisilaitos / Pentti Savolainen	Ylikonstaapeli	p. 040-4561530 pentti.savolainen@poliisi.fi kirjaamo.lappi@poliisi.fi
Koillis-Lapin ympäristöterveydenhuolto Elina Kostamovaara	Terveysvalvonnan johtaja	p. 040-7654378 elina.kostamovaara@kemijarvi.fi
Kemijärven yrittäjät / Juhani Tapio	Puheenjohtaja	p. 0400 – 698 408 consult.tapio@gmail.com
Kemijärven yrittäjät/ Ilkka Haapalinna	Sihteeri	p. 040-1894916 ilkka@pmhdesign.fi
Kemijärven kaupunki, tekninen osasto/ Markku Koivisto	Kunnallistekniikan päällikkö	p. 400 693 297 markku.koivisto@kemijarvi.fi
Alueen turvallisuusverkosto (Keskiympyrä)	Toimijat koottu matkailun turvallisuushankkeen tilaisuuksiin osallistuneista	
Rantahotelli Uitonniemi / Anneli ja Lasse Ketonen	Yrittäjä	p. 040-7431001 info@uitonniemi.fi
Arjen turvaa-hanke / Markku Iso-Heiko	julkinen	p. 040 849 3823 markku.iso-heiko@kemijarvi.fi
Bedonie Oy / Hannele Kari	Hotellin johtaja	hannele.karil@suomu.com p. 0400360684
Mestarin Kievari ja K-Supermarket Kauppapaikka/ Pekka Koivuniemi	Yrittäjä	p. 016-812001 pekka.koivuniemi@k-supermarket.fi
Hotelli Kemijärven Kievari Oy / Kaija Saariniemi		0407420618 kaija@mestarinkievari.fi
Mannerheimin lastensuojeluliitto		http://kemijarvi.mll.fi/yhteystiedot/
Pelastakaa lapset ry		http://kemijarvi.pelastakaalapset.fi/

Kilpailuetuja etsimässä – koulutushanke/ Johanna Korkeaaja	Hanketyöntekijä	p. 040 6726420 johanna.korkeaaja@kemijarvi.fi
Suomutunturin Mökkivälitys / Sirpa Kuvaja	Yrittäjä	p. 0400-155533 sirpakuvaaja@gmail.com
Timo Antero Korhonen	MY:n jäsen	timoantero.korhonen@gmail.com
OffPisteAdventures/Mia Lappalainen	Yrittäjä	p. 040-9639807 mia@offpisteadventures.com
Ravintola Tuulenpesä/ Mauri karjalainen	Yrittäjä	p. 050-5268413 tuulenpesanapapiiri@gmail.com
Avalanche Ski Club/ Pasi Vierelä		p. 0442515487 pasi.vierela@gmail.com
Kemijärven Matkailuinfo/ Kemijärven Kehitys Oy Ann-Christine Lampela	Matkailuneuvoja	p. 040-5093061 ann-christine.lampela@kemijarvi.fi
Kemijärven Kehitys Oy/ Veikko Niemelä	Hallituksen puheenjohtaja	p. 0400-156583 veikko.niemela@saunalahti.fi
Kemijärven kaupunki / Olli-Pekka Salminen	Kaupunginjohtaja	p. 040-4859150 olli-pekka.salminen@kemijarvi.fi
Kemijärven kaupunki Tapio Pöyliö	Geodeetti	p. 040-5250924 tapio.poylio@kemijarvi.fi
Sairaala Lapponia / Päivi Piisilä	Osastonhoitaja	p. 040-5307702 paivi.piisila@kemijarvi.fi
Lapin Matkailuelinkeinon Liitto ry LaSoVe –hanke / Liisa Mäenpää	Projektipäällikkö	040 8226061 liisa.maenpaa@lme.fi
Kemijärven kaupunki / Jouko Kivelä	Tiemestari	p. 0400-296861 jouko.kivela@kemijarvi.fi
Kemijärven kaupunki / Auvo Kilpeläinen	Sosiaali- ja terveysjohtaja	p. 040-7204508 auvo.kilpelainen@kemijarvi.fi
Pelastuslaitos / Reima Pöyliö	Palotarkastaja	p. 0400-380522 reima.poylio@lapinpelastuslaitos.fi
Sairaala Lapponia / Outi Huovinen	Sairaanhoitaja	p. 041-4737223 outi.huovinen@kemijarvi.fi
Kemijärven kaupunki / Aila Kotavaara	Ympäristösihteeri	p. 0400-217931 aila.kotavaara@kemijarvi.fi
Kemijärven kaupunki / Juha Narkilahti	Sivistysjohtaja	p. 040-7633929 juha.narkilahti@kemijarvi.fi
Hotelli Kemijärvi / Jyrki Ylitolva	Kokki	p. 040-1854050 jyrki.ylitolva@hotellikemijarvi.fi
Rajavartiolaitos / Arto Luodes	Vartiopäällikkö	p. 040-5280454 arto.luodes@raja.fi
Kemijärven kaupunki / Tarmo Törmänen	Suunnittelusihteeri	p. 040-5067931 tarmo.tormanen@kemijarvi.fi
Kemijärven kaupunki / Sauli Särkelä	Rakennustarkastaja	p. 0400-203257 sauli.sarkela@kemijarvi.fi
Tohmon Kyläyhdistys / Päivi Valle		p. 040-8320396
Kemijärven Lomamajoitus/Seppo Lammetta	Yrittäjä	p. 0445632213 kemijarvenlomamajoitus@co.inet.fi

Liikenne Peltoperä		liikenne-peltopera@pp.inet.fi
Lohen Lomakeskus/Jorma Vaarala	Yrittäjä	p. 040-5812007 lohelanrantamokit@pp.inet.fi
Möllärin Linjat		info@mollarinlinjat.fi
Lappitason verkosto		
MTI / Lapin matkailun turvallisuustiimi / Eija Raasakka	Projektipäällikkö	p. 020 798 5743 eija.raasakka@ramk.fi http://matkailu.luc.fi/turvallisuus
Finavia Oyj / Martti Oinas	Lapin aluejohtaja / Rovaniemen lentoaseman päällikkö	p. 020 7086500 martti.oinas@finavia.fi
AVI / Seppo Lehto	Pelastusylitarkastaja	p. 0400-695093 seppo.lehto@avi.fi
Trafi / Ari Heinonen	Ylitarkastaja	p. 020-6186680 ari.heinonen@trafi.fi
Liikenneturva / Petri Niska	Yhteyspäällikkö	p. 0400-921464 petri.niska@liikenneturva.fi
RIKU / Päivi Alanne-Kunnari	Aluejohtaja	p. 0400-979175 paivi.alanne-kunnari@rovala.fi
SPEK / Pertti Heikkilä	Aluejohtaja	p. 0400-211057 pertti.heikkila@spek.fi
ELY-keskus / Heikki Hirttiö		p. 040-8649207 heikki.hirttio@ely-keskus.fi
ELY-keskus / Pirkko Saarela	Johtaja	pirkko.saarela@ely-keskus.fi

3.2. Turvallisuustyöryhmän tavoitteet ja toiminta

Koollekutsujana ja sihteerinä toimii Suomi – Kemijärvi Matkailu ry

Tilaisuuden alussa valitaan puheenjohtaja

Työryhmän tehtävät:

1. Kokoontuu 2 kertaa vuodessa (matkailusesonkien välissä):
  - Toukokuussa
  - Lokakuussa
  - Esityslista kokoontumisiin liitteenä kohdassa 7.1
2. Koordinoi yhteisen turvallisuuspäivän/ -harjoituksen kerran vuodessa yhteistyössä verkoston kanssa
3. Koordinoi muita yhteisiä koulutuksia ja harjoituksia yhteistyössä verkoston kanssa tarpeen mukaan

4. Matkailualueen riskienhallinta

4.1 Alueellinen riskienhallintaprosessi

Kattava riskienhallintajärjestelmä rakennetaan yritystasolta alueetasolle saakka. Alueellisessa riskienhallintaprosessissa huomioidaan liiketoiminnan ketjut alueella. Matkailualueen riskit kartoitetaan turvallisuustyöryhmän palaverissa ja/tai alueen yhteisessä teematilaisuudessa, johon kutsutaan mukaan laajemmin viranomaiset, järjestöjen edustajat ja yritykset.

Riskienkartoitus keskittyy alueen yhteisten laajojen riskien tunnistamiseen. Tällaisia ovat esimerkiksi suurehko liikenneonnettomuus, juomaveden saastuminen, ilmastolliset ääri-ilmiöt (tuulet, tulvat) ja sähkönjakelun keskeytykset. Kunnan turvallisuussuunnitelmassa tunnistetut riskit voivat toimia pohjana matkailualueen riskien tunnistamisessa. Myös yritysten kartoittamat riskit otetaan huomioon. Tunnistettujen riskien ennaltaehkäisemiseksi laaditaan suunnitelma, jota päivitetään säännöllisin väliajoin.

4.2 Riskitaulukko

Turvallisuustyöryhmä käy läpi kaksi kertaa vuodessa alueellisia riskejä tapaamisissaan. Havaitut riskit listataan alla olevaan taulukkoon, jonka jälkeen päätetään toimenpiteistä riskin hallitsemiseksi sekä vastuorganisaatiosta ja toimenpiteen aikataulusta.

Turvallisuustyöryhmän jäsenet tuovat tilaisuuteen omat havaintonsa ja tilastonsa, jonka lisäksi riskejä voidaan kartoittaa esimerkiksi internetin www.lahivinkki.com palvelusta, asiakaspalautteista tai levittämällä karttapohja visuaaliseksi avuksi pöydälle.

Riskit on kartoitettu matkailun turvallisuusjärjestelmähankkeen järjestämässä teemapäivässä 8.5.2012. Taulukko on työkalu alueen yhteiseen riskienhallintaan ja sen täydentäminen on vasta alussa. **Turvallisuustyöryhmä laajentaa riskien kartoitusta sekä täydentää taulukon muut kohdat tulevissa kokouksissaan.**

Riski / Turvallisuuspuute	Paikka	Toimenpiteet Mitä työryhmä voi asialle tehdä?	Kuka / Ketkä tekee?	Milloin tekee?
karikot, merkit puuttuu joesta, laitureiden puute	Järvi kesällä			
Petollinen jää, järven säännöstelystä aiheutuvat jään korkeuserot /railot	Järvi talvella			
Venäjän liikenne, Hanhikosken puuterminaali, Peura-aapa, tien huono kunto talvisin	Kantatie 82			
Matkailun tuomat riskit, ohjelmalvelut	Suomutunturi			
Kelkkailijoiden toiminta, paikoitellen reittien surkea kunto	Kelkkareitit			
Mutkainen ja mäkinen tie	Mooseksen kuru tie			
Talvisulat	Ritaperä / Kivisalmi			
Reittimerkintöjen puutteellisuus				Tilannepäivitys 28.1.2014
Reittikarttojen puutteellisuus				Tilannepäivitys 28.1.2014
Majoitus- ja ravitsemistoiminnassa alkoholin aiheuttamat ongelmakäyttäytymiset		Yhteinen koulutustilaisuus	Poliisi	Seuraavassa tapaamisessa 28.1.2014
Hevosten liikkuminen ajoradalla – autoilijoiden käyttäytyminen. Paikalla ei ole varoituskylttejä eläimistä, nopeusrajoituksen laskeminen toivottavaa				

5 Viestintä ja kriisiviestintä

- Alueen yhteisestä turvallisuusviestinnästä sekä tilaisuuksien ja turvallisuustyöryhmän kokoon kutumisesta vastaa Suomi – Kemijärvi Matkailu Ry
- Turvallisuussuunnitelma on Kemijärven matkailualueen verkoston saatavissa Suomi – Kemijärvi Matkailu Ry:n intranetsivuilla sekä Kemijärven kaupungin sivuilla
- Turvallisuustyöryhmä laatii suunnitelman miten turvallisuustyötä hyödynnetään alueen markkinoinnissa
- Viranomaiset viestivät omaan toimenkuvaansa liittyvistä asioista.

5.1 Kriisiviestintäsuunnitelma

Viestinnällä on ratkaiseva merkitys kriisin tai muun poikkeustilanteen hallinnassa. Kriisitilanteessa tietoa tarvitsevat asiakkaat (matkailijat), viranomaiset, alueen henkilökunta sekä paikalliset asukkaat (kunta). Viestinnällä ennaltaehkäistään lisävahinkojen syntymistä, ennaltaehkäistään tiedotusvälineiden aiheuttamaa viestintäpainetta sekä nopeutetaan poikkeustilanteen palautumista mahdollisimman normaaliksi. Kriisitilanteessa matkailualueen sisäinen ja ulkoinen viestintä toteutetaan ennalta sovitulla tavalla ja viestintää harjoitellaan säännöllisesti.

Yrityksessä

- On sovittava kriisiviestinnästä vastaava henkilö sekä varahenkilö
- Kriisin sattuessa kyseinen henkilö vastaa viestinnästä
  - Yrityksen sisällä henkilökunnalle
  - Yrityksen ulkopuolelle asiakkaille, alihankintaketjulle, viranomaisille sekä muille asianomaisille
- Kun kriisissä on tukeuduttu viranomaisen apuun, on myös tiedostusvastuu viranomaisella
- Yrityksen kriisiviestintävastaavan kannattaa kuitenkin valmistautua vastaamaan medialle yritystä koskeviin kysymyksiin
- Kriisin jälkeen yrityksessä järjestetään henkilökunnalle ja mahdollisesti muille **debriefing sekä defusing tilaisuudet** (kts kohta 1.3)

Aluetason viestintä

- Media on kiinnostunut erilaisista kriisitilanteista matkailualueella, joten on tärkeää että:
  - Tarpeellinen viesti kulkee alihankintaketjussa
  - Vain asianosaiset sovitut henkilöt kommentoivat tilannetta medialle
  - Muiden asioista ei kommentoida!

Matkailualueen viestintä tapahtuu mm. verkkoviestintänä poikkeavissa tilanteissa. Lisäksi alueen nettisivustolle lisätään turvallisuuteen liittyvää perustietoa.

Viranomaisten viestintä

- Kriisitilanteen johdossa oleva viranomainen (Poliisi, Pelastuslaitos, Terveysvalvonta) vastaa tiedottamisesta alueen toimijoille sekä medialle
- Viranomainen kertoo tilanteen kannalta olennaisimman eikä ota kantaa esimerkiksi yrityksen asioihin

5.2 Kriisin jälkihoito ja kriisiapua tarjoavat organisaatiot

Yrityksessä ja matkailualueella tulee huolehtia myös ulkomaisten asiakkaiden kriisiviestinnästä. Alueella tulee olla tiedossa kielitaitoiset henkilöt, jotka voivat auttaa esimerkiksi defusing –tilanteessa tai muussa viestinnässä. Viestintään saa apua esimerkiksi Rikosuhripäivystyksen kautta ja jatkuvasti päivystävästä tulkkauspalvelusta.

5.3 Paikallinen kriisiapua tarjoava organisaatio

Kemijärven sairaala Lapponian perhe- ja mielenterveysklinikan tehtäviin kuuluu mm. henkisen ensiavun tarjoaminen.

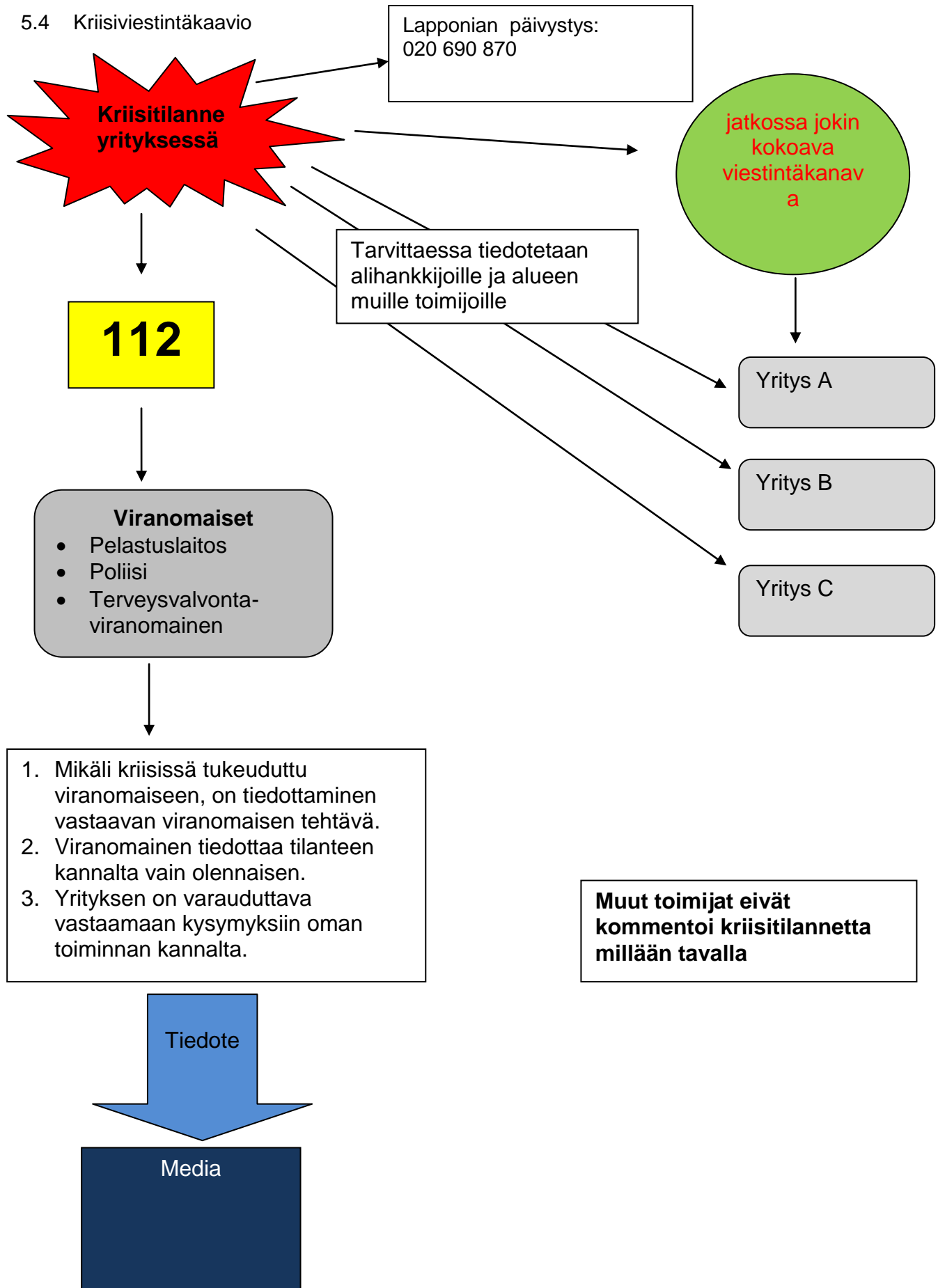
Lapponian yöpäivystys on tarkoitettu hätätapauksille. Jos olet epävarma hoidon kiireellisyydestä voit kysyä neuvoa päivystyksen sairaanhoitajalta ympäri vuorokauden puh. 020 690 870

Päivystyksessä hoidetaan myös kiireellistä hoitoa tarvitsevat ulkopaikkakuntalaiset ja ulkomaalaiset potilaat.

Apua äkilliseen onnettomuus- ja kriisitilanteeseen saa myös SPR:n kautta. <http://www.punainenristi.fi/hae-tukea-ja-apua/akilliseen-onnettomuuteen>

Kriisiapua tarjoavien organisaatioiden yhteystiedot ovat tämän asiakirjan liitteenä

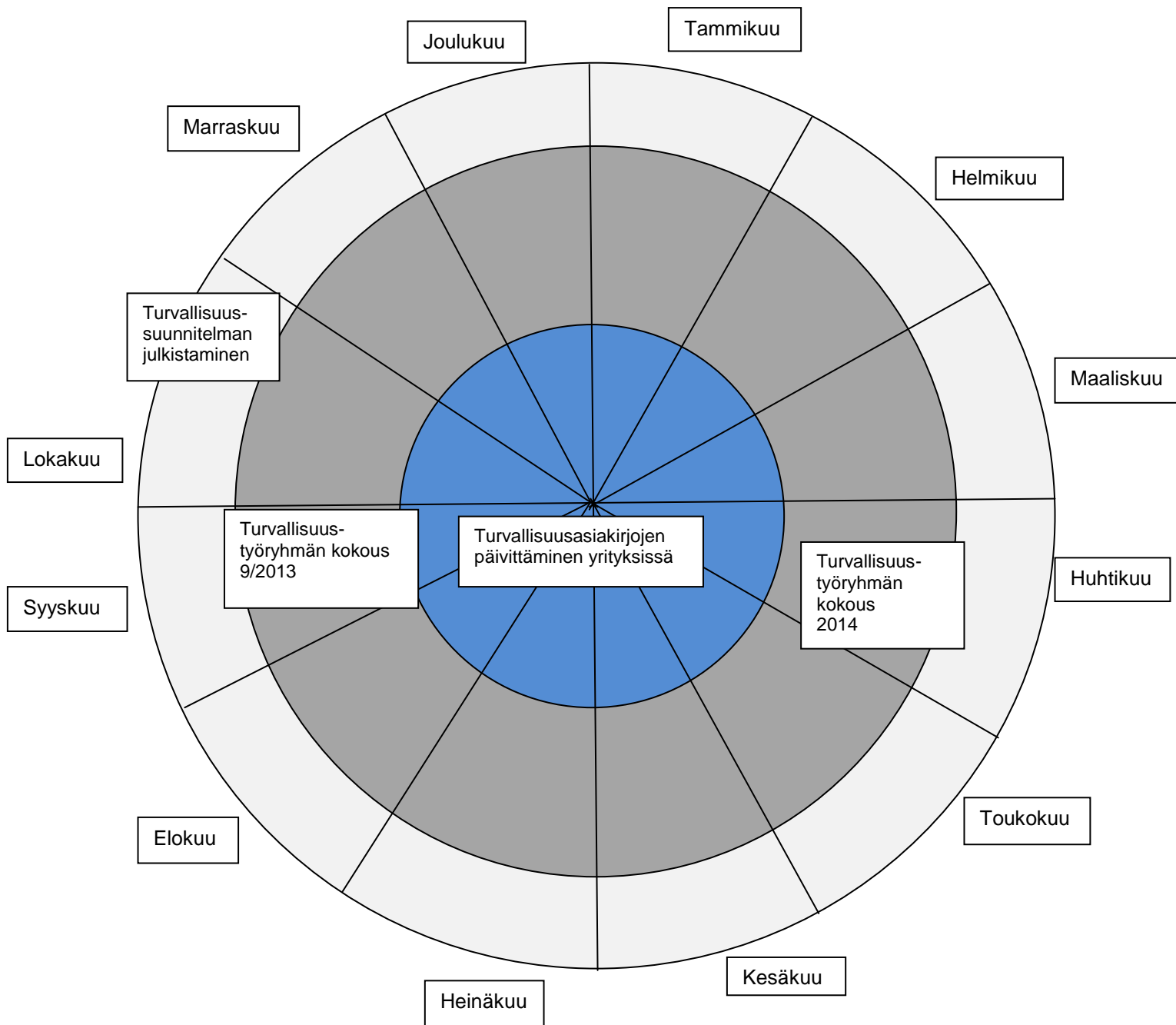
5.4 Kriisiviestintäkaavio

6 Vuosikello 2013

Matkailualueen vuosikelloon kootaan vuosittaiset turvallisuustapahtumat ja toimenpiteet:

- Sisimmässä ympyrässä on yrittäjän muistilista turvallisuusasioista
- Toiseksi sisimmässä turvallisuustyöryhmän kokoontumiset ja toimenpiteet
- Ulommaisessa alueen yhteiset koulutukset ja tapahtumat

7 Liitteet

- 7.1 Turvallisuustyöryhmän kokouksen esityslista
- 7.2 Alueperehdytysmateriaali turvallisuuteen
- 7.3 Ohjeita ja materiaaleja yrityksille
- 7.4 Internetissä olevien asiakasturvallisuusohjeiden linkkilistaus
- 7.5 Kriisiapua tarjoavat organisaatiot
- 7.6 Matkailualaa koskevaa lainsäädäntöä ja asetuksia
- 7.7 Resurssikartoitus

7.1 Turvallisuustyöryhmän kokouksen esityslista

Turvallisuustyöryhmän kokous

Aika:

Paikka:

Paikalla:

Ohjelma

1§ Kokouksen avaus

2§ Puheenjohtajan ja sihteerin valinta

3§ Edellisen kokouspöytäkirjan ja toteutuneiden toimenpiteiden läpikäynti

4§ Tilannekuvan luominen

- Poliisi (mennyt sesonki oman toimialan näkökulmasta + lainsäädäntö päivitys)
- Pelastuslaitos (sama kuin edellinen)
- Terveyskeskus / Ensihoito (sama kuin edellinen)
- Terveystarkastaja (sama kuin edellinen)
- Yritysten näkökulmat (läheltäpiti -tilanteet, havaitut riskit ym.)

5§ Turvallisuussuunnitelman päivittäminen kohdat:

- 2.2 Matkailualueen kuvaus turvallisuuden näkökulmasta
- 3.1 ja 3.2 Verkostoympyrä ja yhteystiedot
- 4 Matkailualueen riskienhallinta

6§ Seuraavien toimenpiteiden ajankohtien sopiminen

- Kaikille avoin turvallisuuspäivä/koulutus (aihe, esiintyjät, aika, paikka, tarjoilut)
- Harjoitukset (mikä harjoitus, kuka järjestelyvastuussa, missä pidetään, miten tarjoilut, tarvitaanko esimerkiksi maalihenkilöitä, ym.)

7§ Muut esille nousevat asiat

8§ Seuraavan tapaamisen ajankohdan ja paikan sopiminen

- Turvallisuustyöryhmän kokous (aika, paikka, tarjoilut)

9§ Kokouksen päättäminen

7.2 Alueperehdytysmateriaali turvallisuuteen

Turvallisuuden perehdytyslomake uusille työntekijöille / Majoitus- ja ravintolat

Tämä lomake on tehty uusien työntekijöiden turvallisuusperehdyttämisen tueksi, eikä siten korvaa yrityksen omaa perehdyttämistä. Lomake jaetaan alueperehdytyspäivän yhteydessä uusille sesonkityöntekijöille. Lomakkeen ideana on saada sesonkityöntekijä itse ottamaan selvää tietyistä turvallisuusasioista yrityksessään, mikäli ne eivät tule esille osana yrityksen omaa perehdytystä.

Lomake on kaksiosainen. Työntekijä täyttää ensimmäiseen taulukkoon oman osaamisensa ja antaa sen yritykselle resurssilistaan liitettäväksi. Toisen taulukon asioista työntekijä ottaa selvää työpaikallaan joko omatoimisesti tai osana ohjattua perehdytystä.

Työntekijän nimi							
Voimassa olevat kortti/passi-koulutukset	<u>Matupa</u>	<u>EA1</u>	<u>EA2</u>	<u>Hygienia</u>	<u>Anniskelu</u>	<u>Työturvallisuus</u>	<u>Tulityö</u>
Muut koulutukset (esim. alkusammutus, VPK, VaPePa)							
Kielitaito							

Leikataan irti tästä – Yläosa jää yritykselle ja alaosa tulee työntekijälle itselleen

	Työntekijä täyttää
Yrityksen nimi	
Yrityksen osoite (tärkeä mm hätäpuhelun soittamista varten)	
Lähin esimies (ilmoitetaan läheltäpiti- ja onnettomuustilanteet sekä havaitut riskit)	
Pelastussuunnitelma Mistä löytyy? Luettu pvm	
Poistumistiet	
Kokoontumispaikka	
Lähimmät - Alkusammutusvälineet - Ensiapuvälineet	
Ympäristön suojele Vaarallisten/myrkyllisten aineiden käsittely	

Turvallisuuden perehdytyslomake uusille työntekijöille / Ohjelmapalvelut

Tämä lomake on tehty uusien työntekijöiden turvallisuusperehdyttämisen tueksi, eikä siten korvaa yrityksen omaa perehdyttämistä. Lomakkeen ideana on saada sesonkityöntekijä itse ottamaan selvää tietyistä turvallisuusasioista yrityksessään, mikäli ne eivät tule esille osana yrityksen omaa perehdytystä.

Lomake on kaksiosainen. Työntekijä täyttää ensimmäiseen taulukkoon oman osaamisensa ja antaa sen yritykselle resurssilistaan liitettäväksi. Toisen taulukon asioista työntekijä ottaa selvää työpaikallaan joko omatoimisesti tai osana ohjattua perehdytystä.

Työntekijän nimi							
Voimassa olevat kortti/passi-koulutukset	<u>Matupa</u>	<u>EA1</u>	<u>EA2</u>	<u>Hygienia</u>	<u>Anniskelu</u>	<u>Työturvallisuus</u>	<u>Tulityö</u>
Muut koulutukset (esim. alkusammutus, VPK, VaPePa)							
Kielitaito							

	Työntekijä täyttää
Yrityksen nimi	
Yrityksen osoite (tärkeä mm hätäpuhelun soittamista varten)	
Lähin esimies (ilmoitetaan läheltäpiti- ja onnettomuusilanteet sekä havaitut riskit)	
Pelastussuunnitelma / Turvallisuusasiakirja Mistä löytyy? Luettu pvm	
Poistumistiet	
Kokoontumispaikka	
Lähimmät - Alkusanmutusvälineet - Ensiapuvälineet (Mitä ensiapu-välineitä tulee olla matkassa safareilla)	
Toimintaympäristön tuntemus -Reitit ja niiden sijainti -Erilliset rakennukset reittien varrella ja niiden sijainti (Tärkeää avun pyytämistä ja opastamista varten)	
Hygienia Ohjeistus elintarvikkeisiin liittyen kun liikutaan maastossa	
Eläinten käsittely Miten eläimiä käsitellään turvallisesti ja miten asiakkaat ohjeistetaan	
Moottoriajoneuvot - Miten toimii ja turvallinen käyttö	
Toimintaohjeet erilaisissa poikkeus- / häiriötilanteissa	
Ympäristön suojele -Vaarallisten / Myrkyllisten aineiden käsittely	

7.3 Ohjeita ja materiaaleja yrityksille

Toimintaohjeet on koottu alla olevaan taulukkoon linkkilistaukseksi. Toiminta- ja varautumisohjeita on runsaasti tarjolla internetissä ja niihin on syytä tutustua yrityksissä jo etukäteen osana yrityksen omaa turvallisuussuunnittelua. Mikäli linkit eivät toimi, toiminta- ja varautumisohjeet löytyvät helposti myös googlen hakupalvelulla.

	Ohjeen nettiosoite
Myrsky	Lapin pelastuslaitos: http://www.lapinpelastuslaitos.fi/turvallisuustoiminta/varautumisohjeet/varautuminen-sahkokatkoksiin Ilmatieteenlaitos: http://ilmatieteenlaitos.fi/toimintaohjeita-myrskypuuskiin
Sähkökatko	Lapin pelastuslaitos: http://www.lapinpelastuslaitos.fi/turvallisuustoiminta/varautumisohjeet/varautuminen-sahkokatkoksiin Puolustusministeriön julkaisu ”Pahasti poikki - Näin selviät pitkästä sähkökatkosta”: http://www.defmin.fi/files/1275/Pahasti_poikki_netiversio.pdf
Tulva	Lapin pelastuslaitos: http://www.lapinpelastuslaitos.fi/turvallisuustoiminta/varautumisohjeet/varautuminen-tulviin Finanssialan keskusliitto: http://www.fkl.fi/materiaalipankki/ohjeet/Dokumentit/Varaudu_tulvaan_tarkistuslista.pdf
Tulipalo / Paloturvallisuus (materiaalia paloturvallisuuden parantamiseen ja perehdyttämiseen)	SPEK: http://www.paloturvallisuus.info/Default.aspx?tabid=70
Veden saastuminen	Epäillessäsi veden saastumista ota yhteys terveystarkastajaan tai vesilaitokselle Vesilaitos vikailmoitukset, päivystys: GSM 040 525 09 35 Terveystarkastaja
Lumivyöry	Ilmatieteenlaitoksen sivuilta löytyy tuorein lumivyöryjen todennäköisyssennuste http://ilmatieteenlaitos.fi/lumivyoryennuste Metsähallituksen materiaalia lumivyöryistä http://www.luontoon.fi/retkeilynabc/turvallisuus/vaarojenennaltaehkaisy/lumivyoryt/Sivut/Default.aspx
Isommat aluetta koskevat onnettomuudet yleisesti	- Kun onnettomuudessa joudutaan tukeutumaan viranomaiseen, on johtovastuu myös viranomaisella. - Ennen viranomaisen saapumista yritysten vastuulla on suorittaa ensitoimenpiteitä esim. sammuttaa tulipaloa tai antaa ensiapua omien resurssien mukaan. Itseä ei kuitenkaan pidä vaarantaa - Viranomaiset määräävät tarpeen mukaan paikallaolijoita avustamaan tai antamaan kalustoa käyttöön onnettomuustilanteessa

Matkailun tutkimus- ja koulutusinstituutin ja yhteistyökumppaneiden julkaisuja	http://matkailu.luc.fi/Hankkeet/Turvallisuus/fi/Materiaaleja.iw3 mm. yrityksen kriisinhallintaopas ja matkailun turvallisuus –kirja (Pekka Iivari)
Hotellien ja ravintoloiden turvallisuusvaatimukset TUKES	http://www.tukes.fi/Tiedostot/Tuoteturva/Kuluttajavirasto/2.%20Hotellien%20ja%20ravintoloiden%20turvallisuusohje.pdf
Laskettelupalveluiden turvallisuus	http://www.tukes.fi/fi/Toimialat/Kuluttajaturvallisuus/Palveluiden-turvallisuusvaatimuksia/Laskettelupalvelut/
Lumi- ja jäärakennelmat	http://www.tukes.fi/fi/Toimialat/Kuluttajaturvallisuus/Palveluiden-turvallisuusvaatimuksia/Lumi--ja-jaarakennelmat/
Maastohiihto	http://www.tukes.fi/fi/Toimialat/Kuluttajaturvallisuus/Palveluiden-turvallisuusvaatimuksia/Maastohiihto/
Moottorikelkkailu	http://www.tukes.fi/fi/Toimialat/Kuluttajaturvallisuus/Palveluiden-turvallisuusvaatimuksia/Moottorikelkkailu/
Ohjelmopalvelut	http://www.tukes.fi/fi/Toimialat/Kuluttajaturvallisuus/Palveluiden-turvallisuusvaatimuksia/Ohjelmopalvelut/

7.4 Internetissä olevien asiakasturvallisuusohjeiden linkkilistaus

Alla olevaan taulukkoon on listattu internetissä olevia ohjeita asiakkaille eri toimintojen turvallisuudesta linkitettäväksi matkailukeskuksen sivuille.

Toiminta	Ohjeet
Rinneturvallisuus	http://www.ski.fi/rinneturvallisuus http://www.tukes.fi/fi/Kuluttajille/Vapaa-aika/Laskettelu-ja-hiihto/
Hiihtäminen	http://suomenlatu-fi-bin.directo.fi/@Bin/db9d64f1454bdff4f262a8c4da40fc3/1357634593/application/pdf/890774/Latusaannot.pdf http://www.tukes.fi/fi/Kuluttajille/Vapaa-aika/Laskettelu-ja-hiihto/
Ohjelmapalvelut yleisesti	http://www.tukes.fi/fi/Kuluttajille/Vapaa-aika/Ohjelmapalvelut/
Moottorikelkkailu	Liikenneturvan moottorikelkkailijan opas http://www.liikenneturva.fi/www/fi/kuljettajien_jatkokoulutus/moottorikelkkailijat/Moottorikelkkailijan_opas.pdf Liikenneturvan tietolehti http://www.liikenneturva.fi/tietolehti/2010/limevihrea/moottorikelkkailu.php
Majoittuminen vuokramökillä	Suomen Pelastusalan Keskusjärjestö http://www.spek.fi/Suomeksi/Paloturvallisuus/Lomailijalle/Vuokramokilla
Majoittuminen hotellissa	Suomen Pelastusalan Keskusjärjestö http://www.spek.fi/Suomeksi/Paloturvallisuus/Lomailijalle/Hotellissa
Retkeily / Vaeltaminen / Lumikenkäily	Metsähallitus http://www.luontoon.fi/retkeilynabc/turvallisuus/Sivut/Default.aspx
Lumivyöryt	Ilmatieteenlaitoksen lumivyöryennuste – http://ilmatieteenlaitos.fi/lumivyoryennuste Luontoon.fi, tietoa lumivyöryistä http://www.luontoon.fi/RetkeilynABC/turvallisuus/vaarojenennaltaehkaisy/lumivyoryt/Sivut/Default.aspx
EA	Suomen Punaisen Ristin ensiapuohjeet: http://www.punainenristi.fi/ensiapuohjeet
Mönkijät	Liikenneturvan tietolehti http://www.liikenneturva.fi/tietolehti/2010/limevihrea/monkija.php Liikenneturvan mönkijäopas http://www.liikenneturva.fi/www/fi/liitetiedostot/turvatieto/monkijaopas_netti-ID-6843.pdf
Poliisin turvallisesti Lapissa julkaisu FIN, ENG, RUS	http://www.poliisi.fi/poliisi/lappi/home.nsf/pages/622CB1AA08C7D9E7C2257937003F5F72?opendocument

7.5 Kriisiapua tarjoavat organisaatiot

KRIISIAPUA TARJOAVAT ORGANISAATIOT		
Rikosuhripäivystys	<p>LAPIN ALUETOIMISTO aluejohtaja Päivi Alanne-Kunnari, gsm 0400 979 175</p> <p>Rovaniemen palvelupiste Toiminnanohjaaja Soile Saukkonen gsm 0400 979 026</p> <p>Kemin palvelupiste, yhdysenkilö, Maria- Riitta Saares, puh. 040 830 5389, Kriisikeskus Turvapoiju, Eteläranta 6, 94100 Kemi</p> <p>Kemijärven palvelupiste, yhdysenkilö, Jutta Salmela, 045 134 8002, Tunturilan settlementti, Särkeläntie 4, 98120 Kemijärvi</p> <p>Ylä-Lapin palvelupiste, yhdysenkilö Anne Näkkäläjärvi, 040 350 407, Sami Soster ry, Sajos, 99870 Inari</p>	<p>Rikosuhripäivystys RIKU tarjoaa rikoksen ja onnettomuuden uhriksi joutuneelle, hänen läheiselleen tai rikosasiassa todistavalle tukea ja neuvontaa. Asiakkaita palvellaan puhelimitse ja henkilökohtaisissa tapaamisissa. Palvelu on maksutonta ja luottamuksellista.</p> <p>Palvelupisteestä voi kysyä myös henkilökohtaista tukihenkilöä, jonka kanssa voi keskustella kokemastaan ja joka voi auttaa rikosprosessiin liittyvissä käytännön asioissa. Palvelupisteestä voi saada tarvittaessa ohjausta myös muun lisäavun piiriin. Rikosuhripäivystyksellä on kumppanuustoimintaa 21 maassa, mikä varmistaa ulkomaalaisen uhrin henkisen ensiavun jatkumisen hänen kotimaassaan.</p>
Suomen Punainen Risti	http://www.redcross.fi/apuajatukea/	<p>SPR:n henkinen tuki voi olla kertaluontoista tai jatkuvaa ja on tarkoitettu kaiken ikäisille. Henkilötiedustelun avulla voi etsiä sodassa tai luonnononnettomuudessa kadonnutta omaista.</p> <p>Suomen Punaisen Ristin sivustolle syötetään omaisnumero ja muita tietoja vakavan tapahtuman, esimerkiksi laajan tulipalon johdosta.</p>
Kriisikeskus	<p>Lähteentie 5, 96400 Rovaniemi 040 5054802</p> <p>Päivystävä puhelin 24 h 040 553 7508 Sähköposti: kriisikeskus@lapinensijaturvakoti.fi</p>	<p>Kriisikeskus päivystää ympäri vuorokauden tarjoten apua akuuteissa elämänkriiseissä oleville, väkivallasta kärsiville, onnettomuuden tai läheisen ihmisen kuoleman kohdanneille yksilöille, perheille sekä heidän läheisilleen ja yhteisöilleen.</p>
SOS-Kriisikeskus	<p>Puhelinnumero 01019 5202</p> <p>Puhelimen aukioloajat ma– pe 9.00– 06.00 la 15.00– 06.00 su 15.00– 22.00</p>	<p>SOS-kriisikeskus tarjoaa nopeaa kriisiapua. Kriisityön keskeisiä muotoja ovat neuvonta ja ohjaus, kriiseistä tiedottaminen, psykososiaalinen tuki, ryhmätoiminta sekä</p>

		itsemurhien ehkäisy. Kriisiauttamisen lähtökohta on asiakkaan kokemaa kriisiä tai vaikeaa elämäntilannetta. Yhteyttä voi ottaa nimettömästi ja ilman lähetettä.
SOS- Kriisikeskuksen kriisivastaanotto	Suomenkielinen asiakaspuhelin (09) 4135 0510 avoinna arkisin klo 9.00- 15.00 Ulkomaalaisten kriisipalvelu / Crisis service for foreigners (09) 4135 0501 avoinna arkisin / open on weekdays 9.00- 15.00	Kriisityöntekijät tarjoavat keskusteluapua selviytymisen tueksi yksilöille, pariskunnille ja perheille. Tukea ja apua tarjotaan myös maahanmuuttajille suomeksi, ruotsiksi, englanniksi, ja tarvittaessa myös tulkin välityksellä. Vastaanotolle ei tarvita lähetettä, yhteydenotto puhelimitse riittää. Asiakkaaksi haluava voi ottaa yhteyttä joko suomenkieliseen asiakaspuhelimeen tai englanninkieliseen ulkomaalaisten kriisipalveluun / Crisis service for foreigners.
Suomen mielenterveysseura	valtakunnallinen kriisipuhelin 0203 44 55 66	
Helsingin tulkikeskus Oy	0104225261 ja 0400514910 www.helsingintulkikeskus.fi	Tarjoaa tulkkausapua jokapäiväiseen asiointiin ja asiakaspalveluun 24 h.
Tukinet	www.tukinet.fi	
Kirkon valtakunnallinen palveleva puhelin	puh. 01019-0071 , su-to klo 18-01 ja pe-la klo 18-03	

7.6 Matkailualaa koskevaa lainsäädäntöä ja asetuksia

Laki/asetus
Kuluttajaturvallisuuslaki
Pelastuslaki
Terveystarkastuslaki
Työturvallisuuslaki
Tupakkalaki
Alkoholilaki
Elintarvikelaki
Valmismatkalaki
Laki yksityisyyden suojasta työelämässä
Järjestyslaki
Ulkoilulaki
Eläinsuojelulaki
Maankäyttö- ja rakennuslaki
Maastoliikennelaki
Kokoontumislaki
Laki majoitus- ja ravitsemistoiminnasta
Laki yksityisistä turvallisuuspalveluista
Laki järjestyksenvalvojista
Terveystarkastuslaki
Vesiliikennelaki
Luonnonsuojelulaki
Tieliikennelaki
Ympäristönsuojelulaki
Ampuma-aselaki
Merilaki

Ilmoitus	Viranomainen
Pelastussuunnitelma	Pelastuslaitos
Turvallisuusasiakirja	Terveystarkastajat
Ilmoitus yleisötilaisuudesta	Poliisi

7.7 Resurssikartoitus

Lomake laitetaan kiertoon alueen yrityksiin ja täydennetyt resurssilistaukset kootaan yhteen taulukkoon kaikkien hyödynnettäviksi.

	Yritys oy Ab, yhteyshenkilö, yhteystiedot
Kulkuneuvot ja muut laitteet	
Kelkat	
Reet	
Mönkijät	
Maastoautot	
Veneet	
Traktori	
Varavoimakone	
GPS laitteet	
Muut kulkuneuvot/laitteet	
EA välineet	
Perustarvikkeet	
Paarit	
Defibrillaattori	
Tyhjiöpatja	
Niskatuki	
Huovat	
Avaruuslakanat	
Muut EA välineet	
Muu osaaminen	
Kielitaito	
Tulkkaus	
Alueen/maaston tuntemus	
Henkinen ensiapu (defusing ja debriefing)	
Muuta erityisosaamista esimerkiksi korkeapaikka, lumivyöryetsintä, sukellus, ym ym	
Resurssien käyttönotettavuus ns "virka-ajan" ulkopuolella?	

8 Suunnitelman hyväksyminen ja sitoutuminen

Matkailualueen turvallisuusverkosto hyväksyy turvallisuussuunnitelman ja sitoutuu oheisen taulukon mukaan suunnitelmassa määritettyyn toimintaan oman päätoimensa niin salliessa.

Verkoston jäsen	Vastuualue/tehtävä	Ajankohta	Sitoutuminen
Pelastuslaitos	Turvallisuustyöryhmään osallistuminen, Tilannekatsaus matkailualueen turvallisuuteen oman toimialan näkökulmasta + muut ajankohtaiset asiat (mm lainsäädäntö) Oman toimialan koulutusten ja harjoitusten järjestäminen	2 krt vuodessa Turvallisuustyöryhmän sopimana ajankohtana	
Poliisi	Turvallisuustyöryhmään osallistuminen, Tilannekatsaus matkailualueen turvallisuuteen oman toimialan näkökulmasta + muut ajankohtaiset asiat (mm lainsäädäntö) Oman toimialan koulutusten ja harjoitusten järjestäminen	2 krt vuodessa Turvallisuustyöryhmän sopimana ajankohtana	
Terveystarkastaja	Turvallisuustyöryhmään osallistuminen, Tilannekatsaus matkailualueen turvallisuuteen oman toimialan näkökulmasta + muut ajankohtaiset asiat (mm lainsäädäntö)	2 krt vuodessa	
Suomu- Kemijärvi Matkailu ry	Turvallisuustyöryhmään osallistuminen Turvallisuuspäivän ja yhteisten koulutusten kutsujen lähettäminen Tiedottaminen ja viestintä alueen turvallisuusasioista	2 krt vuodessa 2 viikkoa ennen tapahtumaa Tapahtumien jälkeen ja tarvittaessa	
Kemijärven kaupunki	Matkailuturvallisuuden sisällyttäminen kaupungin turvallisuussuunnitelmaan Osallistuminen tilaisuuksiin kutsuttaessa asiantuntijajäsenenä		
Turvallisuustyöryhmään kuuluva yritys	Turvallisuustyöryhmään osallistuminen Turvallisuuspäiviin ja koulutuksiin osallistuminen Läheltäpiti tilanteiden ja onnettomuuksien raportointi terveystarkastajalle Tiedon vieminen omaan yritykseen	2 kertaa vuodessa Tapahtumien mukaan Aina tilaisuuden jälkeen	
Metsähallitus	Turvallisuustyöryhmään osallistuminen, Tilannekatsaus matkailualueen turvallisuuteen oman toimialan näkökulmasta + muut ajankohtaiset asiat	2 krt vuodessa	

Turvallisuus-työryhmä kokonaisuutena	Kokoontuu 2 kertaa vuodessa jossa käy läpi 7.1 kohdan esityslistan mukaiset asiat Koordinoi muita yhteisiä koulutuksia ja harjoituksia tarpeen mukaan		
Rajavartiolaitos	Osallistuu turvallisuuspäiviin, koulutuksiin ja harjoituksiin tarpeen mukaan aiheen koskiessa heidän toimialuetta		
Turvallisuus-työryhmän ulkopuolelle jäävät yritykset	Turvallisuuspäiviin ja koulutuksiin osallistuminen Läheltäpiti tilanteiden ja onnettomuuksien raportointi terveystarkastajalle Tiedon vieminen omaan yritykseen	2 kertaa vuodessa / tai tarvittaessa Aina tilaisuuden jälkeen	
Vapepa	Osallistuu mukaan viranomaisten kanssa tehtyjen sopimusten mukaisesti		
Matkailualan tutkimus ja koulutus instituutti (MTI)	Osallistuu turvallisuusryhmän kutsumiin tilaisuuksiin resurssiensa mukaisesti. Matkailun turvallisuuden koulutuksen ja tutkimuksen pitkäjänteinen kehitystyö yhteistyössä verkoston kanssa. Ajankohtaisen turvallisuustiedon välittäminen alueelle.		
Lapin AVI	Osallistuu resurssien mukaisesti matkailualueiden tilaisuuksiin		
Ely			
Liikenneturva	Osallistuu tilaisuuksiin resurssien mukaisesti		
Rikosuhri-päivystys	Osallistuu tilaisuuksiin resurssien mukaisesti		
Lapin sairaanhoitopiiri	Osallistuu alueittain resurssien mukaisesti		
Hätäkeskuslaitos	Osallistuu tilaisuuksiin resurssien mukaan		
SPR	Osallistuu kuntien turvallisuusryhmään liittyen matkailun turvallisuuden kehittämiseen		

Turvallisuusverkostoympyrän ja vuosikellon muokkausohje:

Tekstilaatikon lisäys: Lisää – Muodot – Tekstiruutu

Viivan lisäys: Lisää – Muodot – Viiva

Tekstilaatikon/viivan saa pois, aktivoimalla haluamansa kohdan ja painamalla Deleteä.

Ryhmittely: valitse objektit, jotka haluat ryhmitellä → muotoile – ryhmitä

- kuviota on helpompi siirtää ja kopioida tiedostosta toiseen, kun objektit on ryhmitelty

Ryhmittelyn poisto: aktivoi kuvio → muotoile – pura ryhmittely

